

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات بلوک در بورس اوراق بهادار تهران

این دستورالعمل جهت تسهیل انجام معاملات بلوک در بورس اوراق بهادار تهران در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۱۷ در ۷ ماده و ۵ تبصره به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

ماده ۱- اصطلاحات و واژه‌هایی که در این دستورالعمل به کار رفته‌اند دارای معانی زیر می‌باشند. معانی سایر اصطلاحات و واژه‌های تعریف نشده در این دستورالعمل حسب مورد مطابق تعاریف موجود در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، آیین نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران خواهد بود.

۱- معامله بلوک : معامله‌ای که تعداد سهام یا حق تقدم سهام قابل معامله در آن بزرگتر از ۵۰ برابر محدودیت حجم هر سفارش در بازار عادی و کوچک‌تر از نصاب‌های معامله عمده باشد. حداقل‌های معاملات بلوک می‌تواند با تصویب هیئت مدیره بورس تغییر و پس از اطلاع رسانی اعمال شود.

۲- بازار بلوک : یکی از بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات بلوک طبق ضوابط این دستورالعمل انجام می‌شود.

۳- سامانه معاملات بلوک : سامانه‌ای است که عملیات مربوط به ثبت پیشنهاد معاملات بلوک از طریق آن انجام شده و سفارش‌های تطبیق یافته، پس از تأیید بورس جهت انجام معامله به سامانه معاملاتی ارسال می‌شود.

۴- کارگزار پیشنهاد دهنده : کارگزاری که در سامانه معاملات بلوک اقدام به ثبت پیشنهاد خرید یا فروش می‌نماید.

۵- کارگزار پذیرنده پیشنهاد : کارگزاری که بر اساس پیشنهاد‌های ارائه شده در سامانه معاملات بلوک، پیشنهاد خرید یا فروش ثبت شده توسط کارگزار پیشنهاد دهنده را برای مشتری خود می‌پذیرد.

ماده ۲- جلسات رسمی و روزهای انجام معامله انواع اوراق بهادار در بازار بلوک، ساعت آغاز، خاتمه و طول هر جلسه معاملاتی مانند بازار عادی است.

ماده ۳- معاملات در بازار بلوک در نمادی مجزا از معاملات بازار عادی انجام می‌شود و در محاسبه قیمت پایانی و شاخص‌های بورس لحاظ نمی‌شود.

ماده ۴- دامنه نوسان روزانه قیمت هر سهم در بازار بلوک مشابه دامنه نوسان قیمت همان سهم در بازار عادی است.

ماده ۵- در بازار بلوک صرفاً سفارش محدود قابل اجرا بوده و استفاده از کد معاملاتی گروهی در این بازار مجاز نمی‌باشد.

تبصره: جهت انتقال سهام به خریداران متعدد یا به دلیل وجود محدودیت‌های فنی در بازار بلوک، استفاده از کد گروهی پس از موافقت بورس امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۶- مادامی که نماد معاملاتی سهم در بازار عادی متوقف باشد، نماد معاملاتی سهم در بازار بلوک نیز متوقف خواهد بود.

تبصره ۱: نماد معاملاتی سهم در بازار بلوک مادامی که دامنه نوسان روزانه قیمت سهم در بازار عادی محدودیت ندارد، متوقف خواهد بود.

تبصره ۲: نماد معاملاتی بازار بلوک در شرایط خاص بازار به تشخیص بورس می‌تواند متوقف شود.

ماده ۷- روش انجام معاملات بلوک در بازار بلوک به شرح زیر است:

۱. پیشنهاد خرید یا فروش توسط کارگزار پیشنهاد دهنده در سامانه معاملات بلوک با قیمت معین ثبت می‌شود. کارگزار پیشنهاد دهنده فروش می‌تواند روش تسویه این معاملات را "صرفاً نقدی" یا "با امکان تسویه خارج از پایاپای" ثبت کند.

۲. کارگزار پذیرنده پیشنهاد جهت پاسخ دادن به پیشنهاد ثبت شده در سامانه معاملات بلوک اقدام به انتخاب آن نموده و پذیرش خود را جهت ارسال به کارگزار پیشنهاد دهنده در سامانه معاملات بلوک ثبت می‌کند.

۳. در صورتی که پیشنهاد فروش ارائه شده "با امکان تسویه خارج از پایاپای" باشد، کارگزار پذیرنده پیشنهاد فروش می‌تواند پیشنهاد ارائه شده را با یکی از شروط "صرفاً خارج از پایاپای" یا "نقدی و خارج از پایاپای" بپذیرد.

۴. در صورتی که روش تسویه پیشنهاد فروش ارائه شده، "صرفاً نقدی" باشد سفارش‌های تطبیق یافته جهت تأیید به بورس ارسال می‌شود.

۵. در صورتی که روش تسویه پیشنهاد فروش ارائه شده، "با امکان تسویه خارج از پایاپای" باشد، درخواست کارگزار پذیرنده پیشنهاد برای کارگزار پیشنهاد دهنده فروش ارسال می‌شود. در این صورت حالت‌های زیر متصور است:

۵-۱ در صورت تأیید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاد دهنده فروش، سفارش تطبیق یافته با عنوان تسویه خارج از پایاپای به بورس ارسال می‌شود.

۲-۵ در صورت عدم تأیید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاد دهنده فروش، منوط بر این که کارگزار پذیرنده پیشنهاد، شرط "نقدی و خارج از پایاپای" را پذیرفته باشد، معامله با عنوان تسویه نقدی جهت تأیید به بورس ارسال می شود.

۳-۵ در صورت عدم تأیید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاد دهنده فروش، منوط بر این که کارگزار پذیرنده پیشنهاد، شرط "صرفاً خارج از پایاپای" را پذیرفته باشد، درخواست کارگزار پذیرنده پیشنهاد رد می شود و پیشنهاد فروش مجدداً در سامانه معاملات بلوک ثبت می شود.

۶ در صورت عدم مغایرت سفارش ها تطبیق یافته با قوانین و مقررات، بورس معامله را تأیید می نماید و سفارش های تطبیق یافته جهت انجام معامله و ثبت نهایی به سامانه معاملات ارسال و در نماد معاملاتی مربوط به بازار بلوک ثبت می شود.

تبصره ۱: ثبت پیشنهاد خرید به قیمت های بزرگ تر مساوی از قیمت بهترین پیشنهاد فروش و ثبت پیشنهاد فروش به قیمت های کوچک تر مساوی از قیمت بهترین پیشنهاد خرید در طرف مقابل امکان پذیر نیست و کارگزار باید جهت انجام معامله ابتدا به پیشنهادات بهتر طرف مقابل پاسخ دهد.

تبصره ۲: در خصوص معاملات تطبیق یافته که به روش تسویه خارج از پایاپای ثبت شده است، کارگزار فروشنده مکلف است اطلاعات و مستندات لازم را حسب درخواست بورس جهت بررسی شرایط تسویه در اختیار بورس قرار دهد. در صورت عدم ارائه اطلاعات موضوع این تبصره بورس معاملات مذکور را تأیید نخواهد کرد.